

A' ROMAI TSASZARIJÉSIA A' ORAIYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 2. Novemberben 1792.

B é t s.

Vagy két napok alatt olly mérges hideg Postái jelentenek vala meg Bétsben *Minden Szenteknek*, hogy sokan a' Bétsi Szentek közzül farkasbörbe öltözvén, *Minden Szentek* napját is stutzlison reméllik vala hozzájuk bé köszönteni — és imé! ez is a' mái változandóságokat akarván jelenteni — *Barba gravis nimbis, canis fluit unda lapillis* — reggel kedvetlen őszi esőt öntő, dél után pedig ismét mosolygó ábrázattal vala tiszteletünkre.

Felsőges Urunk a' közelebb elmult napokban, a' Bétsben lévő leg közönségesebb haszonra téző minden kézületeket kegyelmes szemügyre akarván venni, meltoztaték megparantsolni, hogy

U u u u

a' kö.

a' közönséges betegek házai, mind a' polgári mind pedig a' katonáké, a' Némak tanuló 's nevelő háza, minden Fundatiok, és minden férjfi 's leány gyermekek nevelő házai szorgalmatosan megvizsgáltván, ezeknek minden fogyatkozásai ő Felségének elejébe terjesztésenek, 's rajtok illendő jobbitások tétésenek. — A' némáknak eddig volt Papi renden lévő 2 tanítóji 's nevelői, kik között egyik az egélsz *Fundatió*nak Directora vala, ezen napokban 2 világi személjek által váltatának fel ezen hivataljokból.

A' múlt 25-dikben 23 alkalmasnak tanáltatott seb-gyógyítók indittatának innen Belgium felé, 40-nen pedig mennél hamarább *Olofz Ország* felé fognak indulni. — A' Bétsben fekvő Regementekből 4 Batalionok fognak közelebbről *Olofz Ország* felé indulni, mellyek a' Magyar Országról jövő *Ulánus* Sereggel, és a' közelebb való napokban ugyan tsak *Olofz Ország* felé indúlt 38 ágyukat kísérő ágyuzó Sereggel együtt, mint segítő Seregek a' Sárdiniai Király zsoldján fognak lenni, melyre ezen Király, a' ki eddig ebben Mēnkezett, már most maga-is jó szívvvel réá fogállani.

A' F. Erdélyi Udvari Cancellárián volt Titoknak *Méhesi* Ur helyébe ő Felsége az el-bomlott Illiriai Cancellárián ugyan tsak Titoknaki hivatalt viselt *Gáli* Urat méltoztatott kegyelmesen rendelni. — Ezen el töröltetett Cancelláriának tagjai az ő el töröltetésektől fogva egyen-egyen azon fizetést véven a' K. közönséges kassából, mint a' mellyet az ő hivatalban való léteken vettének vala, hogy a' Kassa ne szenvedjen, méltoztatott ő Felsége minden Cancelláriákhoz, tulajdon keze írása által, olly parantsolatot küldeni, hogy a' nevezett Ill. Cancelláriának tagjai között égyet égyet mindenüve, vagy közelebbről, vagy pedig midőn üress hely fog adattatni, hivatalba helyheztesenek. — Ennek alkalmatosságával a' nevezett Titoknakon kívül egy öreg tűz-tévőt is adtanak az Ill. Cancelláriáról az Erdélyi F. Cancelláriához.

A tsata piatzokról. — Német Országról.

A Moguntziából egyenesen ide Bétsbe indúlt tudósítások szerint, Okt. 18 dikán a' Frantzia Sergek *Moguntzia* városa előtt véletlenül meg-jelenvén, 19 dikre virradó étzaka a' városra ágyuzni kezdettenek, melly is magát 3 napig tartott ágyuztatás után a' Frantziáknak fel-adá. Az őrizeten lévő Sergek a' *Capitulatio* szerint szabad el-menetelt nyertenek: Gen. *Custine* pedig Okt. 21-dikén a' várost 30-ezerred magával el-foglalá.

Erlángából 26. Okt. — Frantzia G. *Custine* sergei között 8 ezeret őrizetül *Moguntziában* hagyván, 32 ezerrel *Frankfurtnak* vette utját, a' melly város már most hasonloképpen a' Frantzia sergek által el-vagyon foglaltatva. Egy része a' Frantzia sergeknek innen *Hannau*, *Seligenstadt* és *Aschaffenburg* fele indult. A' *Moguntziai* Val. Fejedelem *Vürtzburgból*, a' hol égy időtől fogva mulat, *Heiligenstadt* felé a' *Speyeri* Püspöki Fejedelem pedig *Aupsburg* felé utoztanak el. A' *Vürtzburgi* Püspöki Fejedelem tulajdon keze irását vévén, Gen. *Custinenek*, bizonyossá tétettetett tölle, hogy ezen Püspöki Fejedelemnek és az ő Jobbágyainak leg kisebb bántodása sem fogna lenni; ugyan ezért *Kitzingenben* házrol-házra járattatott el és hirdettetett ki, hogy minden ember tsendes bátorságban maradhat a' maga házában, mivel senki-nek leg kisebb bántodása sem fogna lenni 's több-
félék.

A' Frantzia Sergek a' minap a' *Palatinátusi* Fejedelemnek némelly hellségeiben meg-fordulván, az eleséget és gabonát erővel el-vették a lakosoktól, még pedig a' Frantziáktól magoktól ki-szabattott áron. Meg igérvén pedig *Custine*, hogy ezen törvénytelen tselekedetért eleget tetet, és hogy többek e' félék nem történnek, a' *Manheimi* Fejedelem *Udvar* is azt a' *Pátenst* adatá ki közelebbről, hogy szabad alku szerint, és kész pénzért, a' lakosok is minden vásárlóknak gabonát, szénát, szal-

mát 's a' t. szabadon adhafsanak ; arra szorosán vigyázzván, hogy vagy magoknak, vagy az Ország-
na szükségét ne okozzanak.

A' Szávojának fő városába *Chamberybe* küldet-
tett Commissáriusok azt a' tudósítást botsátották
Okt. 6-dikán a' *Nemz. Convent* elejébe, hogy Gen.
Anselme éppen olyan kevés ellent-állást tanált a'
Nizzai Grófságban, valamint *Monteskiu Szavoyá-*
ban, és a' Frantziáktól való félelem már egészen
Turin várossáig el hatott. — Gen. *Anselmennek* egy
testvér húga 1500 emberekből álló Frantzia Serget
mondatik *Nizzában* vezérelni.

A' Frantziák *Moguntziának* meg vételében tsa-
lársággal éltek, és olly lopva mentek a' város
alá, hogy a' midőn észre vétették, a' puskából
el-lehetett volna őket érni: de akkor ők egyszeri-
ben 8 fontos ágyukból kezdvén a' várat lövöldöz-
tetni, már ekkor lehetetlen volt nékik ellent állani.
Midőn a' vár fokain lévők kérdezték a' Frantziák-
tól, hogy kik volnának? — ezek zászlojokat tsovál-
va azt felelték, hogy ők a' *Printz Conde* seregéhez
tartoznának, 's azonban a' várost ssendesen meg-szál-
lották. — *Moguntzia* ilyen fel-tételek alatt ada-
tott által a' Frantziáknak — hogy az őrizeten ben
volt 4 Batálionok 4 ágyukkal, minden bágázsíájok-
kal, 's hadi kassáikkal edgyütt, egészíz katonai
tisztelettel a' városból ki-mehessenek — hogy ma-
gókat hitekkel kötelezzék arra, hogy esztendő alatt
a' Frantziák ellen hadakozni nem fognak — hogy
minden egyéb hadi készületek és a' vár erősségeihez
tartozó rajzolatok 's a' többi a' Frantziáknak adas-
sanak által — hogy a' Ministeriom, a' Dikasteriu-
mok, a' főbb és alacsonyabb papok 's minden más
lakosok, a' kiknek tetzeni fog, szabadon ki-mehesse-
nek — hogy a' Frantzia Generalis minden lakosoknak
tulajdonát a' törvénynek és a' Frantzia Constitutio-
nak oltalma alá végye. — Gen. *Custine* a' Val. Fe-
jedelem Kastélyába szállott belé — a' *Moguntziai*
seregek pedig *Cassel* felé vették útjokat.

A' *Hessen-Casseli Landgróf*, a' ki az egyesült tábort tulajdon személje szerint Frantzia Országba kísérte vala, Oktob. 16-dikára *Kasselbe* vissza érkezett.

Az *Olofz Orzági* tenger öbölben egy Frantzia hajós Sereg magát közelebbről meg-mutatván, a' Pápa *Civita-vechia* nevü leg-főbb ki kötő helyében igen szorgalmatos hadi készületekre adott alkalmatosságot, a' hová a' rendeléseknek meg-tételére Okt. 13-dikán a' sz. Szék Kints-tartója-is elküldteték.

A' *Portugalliai Királyné* elme-béli nyavalyájából való meg-gyógyulásának reménysége egészen elveszvé, ennek örökölse a' *Braziliai Printz* a' valóságos uralkodásra és ujj Ministeriom-béli tagoknak valószttására már ki kiáltatott.

A' 2 engedetlen Párisi Batalionokról azt végzette a' *Nemz. Convent*, hogy ne botsáttassanak bé Párisba, hanem tsak az ott közel lévő fellegvárrokba szállittassanak.

A' *Nemz. Convent* a' múlt Septembéri költség-béli fogyatkozásnak ki pótlására 145 millió 370-ezer és 627 Livrákat rendelt közelebből; melly summa nagyobb részint a' Frantzia Sergeknek szükségéire fordittatott, a' melly Sergek 600 ezer fejekre szám-láltatnak.

Spanyol Országban gyűlnek a' szélekre a' Regimentek; de itt még eddig nem egyébről, hanem tsak a' széleknék erősítéséről vagyon szó. — Igen sok szerentsétlen Papok érkeznek szüntelen *Spanyol Országba*, kik a' Szabadságnak és Türedelemnek Országában, a' kényszerítettés és üldöztetésnek áldozatjaivá válván, a' *Spanyol Papoknál* keresnek magoknak oltalmat.

A' *Spanyol Politikának* Systemája egyéb aránt a' Frantzia környülállásokra nézve még eddig egészen titkos homályal vagyon bévonva. A' sok tá-nátskozás szüntelen való, de felettébb titkoltatik. — Közelebből egy *Amérikai Inkát* (*Amérikai vad*

nemzetek Királyát) hozott egy Spanyol hajó Dél-
Amérikából haza, ki is *Madritban* fogságra té-
tetteték.

A' Frantziák azzal ditsekednek, hogy az ő
dolgok jól megyen és jó lábon áll. Azonban még
csak hozzá sem kezdettenek még eddig a' *Respubli-
cai* uj *Constitutciónak* készítéséhez. Az a' Commis-
sió, a' mellyre ezen nagy munka bizattatott, 9 fő
személjeből, és 6 *Suplensekből* áll. Az elsőek ezek:
u. m. *Paine* (*Pén*) *Tamás*, *Brisót*, *Pétion*, *Genson-
ne*, *Barerre*, *Danton*, *Condorcet*, *Verginaud*, és
Syeyes, kiknek nevei többnyire a' nagy világ előtt
már esmeretesek.

A' szabad Frantziák-is kezdik a' magok fegy-
vereseik közzé bé vinni a' katonai fenytéket. Két-
tség kívül csak ezen rövid háboru alatt-is vólt al-
kalmatofságokfáltal látni, hogy a' felsőbbektől való
szoross függés (*Subordinatió*) nélkült, bátáliát nyerni
lehetetlen. Tudjuk hogy *Custine* példáson meg-
büntette *Spáyerben* az engedetlen prédálókat, és
réájok lövöldöztetvéa széljel verette, 's kapitányos-
tól fel akasztatta őket.

Lukner-is *Chalons* mellől haza küldötte vólt Páris-
ba az engedetleneket. *Dümurier* még keményebben
bánt nem régiben *Sedán* várofsában 2 *Párisi* Bata-
liónokkal, mellyeket fegyverekből és katonai uni-
formájokból ki vetkeztetvén, és őket magokat ösz-
ve kötött kezekkel el tsapván, az ő Zászlójokat ol-
yan izenet mellett küldötte vissza a' Párisiaknak,
hogy azokat bizzák ezen-túl érdemesebb emberek-
re. A' Nemz. *Convent* maga-is tökéletes helybe
hagyáfsal olvasta *Dümuriernek* ezen dolog felől
való tudósítását. A' történet, melly *Dümuriert*
ezen Batalion *Párisi* Nemz. Gárdistáknak meg bün-
tetésére indította ez vólt: — „Egy *Rhétel* nevű
Frantzia helységben 4 Pruszszus szökevények a' ne-
vezett Gárdistáknak kezekbe akadván, ezek min-
den féle vádokat kerestenek a' Pruszszus katonák-
nak meg ölésére. *Chazot*, a' Frantziák Generális-
sa,

sa, egy darabig általmazta őket a' Gárdisták ellen, de semmire sem mehetett, és utóljára a' maga életét is veszedelembe forogni szemlélvén, előbb állott; a' Pruzszus szökevények pedig egy szempillantásban öszve daraboltattanak. „

Garat, az első vagy *Constituens* Nemz. Gyűlésnek egyik tagja, az ugy nevezett *Párisi Zsurnálnak* volt írója, *Justic - Ministerré* tétettetett.

Okt. 11 dikén, a' *Kellermanhoz* küldetett *Commissáriusok*nak tudósítása olvastatott a' *Conventben*, kik arról tettek jelentést, hogy *Kellermannal* együtt magok is *Verdün* körül recognoscerozni járván, a' *Kellermann* 30 ezerből álló táborát Okt. 9 dikén a' *Verdün* mellett fekvő ellenséges *Sergek*' meg támogatására szükséges készületeknek meg tételében szemlélték foglalatoskodni, és hogy *Gen. Valence*, a' ki az ellenségnek üzéséből éppen akkor érkezett meg a' *Kellermann* táborához, magával nagy számú ellenséges fogjokat hozott vissza.

Eznek alkalmatosságával borszankodva halgatták a' *Convent* tagjai olvastatni azon jelentést, mellyben arról volt emlékezet, hogy *Gen Dillon* a' *Hessen - Casseli Landgrófnak*, a' helyett hogy rá ütött és őtet semmivé tette volna, melyre jó alkalmatossága volt, neki levelet írván, arra akarta venni, hogy a' maga *Sergeivel* együtt az egyesült *Sergektől* el-válván, menne egyenesen Német Ország-ra haza, a' mellyet ha a' *Landgróf* tselekedne, őtet *Gen. Dillon* a' *Frantzia Sergek* előtt szabadon minden bántodás nélkül el-botsáttaná, sőt hogy bátorságos kísérőket is adna melléje és az ő *Sergei* mellé. — *Dillon* maga is tudósította a' *Conventet* ezen dolog felől, és a' *Levelet*, mellyben a' *Hessen Casseli Landgrófnak* a' más napi vissza indulást javasolta, a' *Conventhez* bé küldötte. *Dillonnak* ezen tudósításához volt ragasztva a' *Landgróf* felelete is, melly által ez azt adta *Dillonnak* tudtára, hogy az ő kívánságát nem fogja tellyesíteni, a' melly feleletét a' *Landgrófnak* az egész *Con-*

Convent tapsolással halgatta, és sokan vóltanak olyanok, a' kik *Gen. Dillonnak* meg büntetését még azon ülésben szorgatták. — Mások azt javasolták, hogy *Dümuriert* kellene az egész dolog felől meg tudakozni, a' ki nem sokára meg fogna a' *Conventben* jelenni. Noha mindenek tsudálkoztanak azon, hogy az ő Generálisok egy olyan szempillantásban, a' midőn a' maga ellenségét semmivé tehetné, vele traktába elegyedik; réa állott mindazáltal a' *Convent*, hogy ezen dologgal *Dümuriert* bé-várja. — A' 13-diki ülésnek vége felé bé-érkezett *Dümurier* is a' *Conventbe*, és a' *Dillon* írása felől meg-kérdetvén, tsak egy-két szóval ütötte el a' dolgot. — „ *Gen. Dillonnak* a' *Hessen-Casseli Landgrófhöz* küldött Levele — *ugy mond* — nem egyéb, hanem tsak valami maga hányás-vetés, mellyet annyival kevesebbé lehet *Dillonnak* hibául tulajdonítani, mivel más nap a' *Hassiai* Sergekre ütven, ditséretesen viselte magát ellenek. „

Az után ismát egy más Levele olvastatott *Dillonak*, mellyben arról téfzen emlékezetet, hogy *Verdün* felett a' Pruszszus Sergekkal traktába elegyedvén, *Capituláció* mellett ezen városba ismét belé szállott. Ezen Levélnek foglalatja ez: — Tudófitást tettem vala néktek Polgárok, és Ministerek, az iránt, hogy én a' *Gloriö* és *Régret*, nevü halmozoknak el foglalására indúltam légyen. Minekutánna a' *Sz. Bertalan* hegyére battériákat, kézzittetem a' nélkült, hogy az ellenség leg kisebb akadályomra lett vólna, és minek előtte ezen battériákról a' várost ágyuztatni el-kezdettem vólna, bé küldöttem a' *Verdüi* Komendánshoz az Adjutantomat a' városnak fel-kérésére.

— — — — — Tsak hamar ez után *Gloriö* nevü faluba hivattattam Pruszszus *Gen. Kalkreuth*

reuthót kinél Gen. Garbótnok tarsaságában meg jelenvén, estvére valózt vettem a' Verdüni Komendánstól, Pruszszus Generál Curbiertől is, mellyet Gen. Kellermanhez és a' Hadi Commissáriusokhoz, így szintén hozzátok is akkor mindjárt el-küldöttem. Ezen egyezéshez képpest ma u. m. Oktob. 13 dikán 2 Kompániánk Verdünnek Secours (segittség) nevü kapuját el-fogják foglalni. 's a' t.

Azon Levélnek summája, mellyel Dillon Verdünt fel kérte, ez: — „ A' Regretti táborból Okt. 12-dikén, a' Respublikának 1-ső esztendejében. Gen. Dillon egy Frantzia tábornak Vezére azt kívánnya a' Pruszszus Királynak Verdüni Komendánsától, hogy néki Verdün városát és a' várát adja által, és ezen helységet azonnal, vagy egy még ma meg-katározando idő alatt, hadja el. Ő (Dillon) pedig azt igéri, hogy a' vissza menő Pruszszus Sergeknek nem fog alkalmatlanságára lenni, sőt az ő betegeknek és egyéb készületeiknek utánnok való vitelében nékiek óltalmúl fog lenni. Tudtára adja azt is a' Verdüni Komendánsnak, hogy ő ezen elejébe tétetett dolognak el-fogadása által, a' minden háfzon nélkült való emberi vérnek ontását, és azt az igen gyilkos ostromot fogná el kerülni, a' mely külömben még a' mái napon el-fogna kezdődni. „ 's a' t.

Ezen írásra így felelt Pruszszus Gen. Gourbiere Dillonnak: — „ Verdün Oktob. 12 dikén. Nékem a' Pruszszus Királyi Felségtől parantsolatom vagyon az Urnak tudtára adni azt, hogy én honap az ugy nevezett Secours kaput üressen fogom a' Frantzia Sergek számára hagyni. Egészsz Verdün Okt. 14-dikén adattathatik tökéletesen által. A' betegeket költöztető szekereknek fizetések ki-fog adattatni. Ezen fel-tételek alatt halalmam vagyon a' Capitulációra réa állani. — Curbier, Pruszszus Generális. „

Ezen történek hire a' Conventben igen nagy örömet, okozott. Tsak egyedöl egy Chodiö nevü Deputatus nyilatkoztatta-ki ezen dolog isránt való

féletmét, e' képpen szólván: — „*Mi ugy mond* — nem azért biztuk a' mi Sergeinket a' mi Generálisainkra, hogy traktáljanak az ellenséggel, hanem hogy meg verjék őket. Győzedelemre, és nem traktára vagyon szükségünk. Ha mindig, a' mi Generálisaink *Repræsentánsi* tulajonságot fognak magoknak majd tulajdonítani, mellyet a' Nemzet nem bizott rájuk; és én nállunk azt a' Hadi Vezérek Despotismusát látom szármozni, a' melly a' Romai Republikát el rontotta. „ — Az után a' *Chodiö* jóvaslására meg-határoztaték, hogy egy Commissió rendeltetvén, dolgoztassék - ki azon határ, melly közé a' Generálisok hatalma légyen szorittatva. „

Verdünből azt írják, hogy a' Pruszszus Sergek olyan szép tsendességgel jöttek ki innen, és a' Frantziák oly szép és tsendes rendel mentenek bé, mintha egy örizeten lévő Serget, tsak egy más örizetre menő Sereg váltott volna-fel.

Az el pusztult *Ryssel* várossa belieknek számára 2 Milliok fognak a' Nemzeti *Conventöl* elégtélelül küldtetni, tisztességnek okáért pedig egy három színü Zászló, mellyen ilyen irás olvastatik: a' *háládatos haza ajánlja Ryssel várossának.*

Az *Emigransok* örökségei Frantzia Országban mindenütt áruba bõtsáttattanak, és ezeknek ára, mint a' Nemzet tulajdona, a' hadi költségekre fordittatik. Minthogy pedig ezen örökségekben imitt-amott sok féle könyves házak, Természet Országa - béli ritka gyülytemények, képek 's több e' félék tanáltatnak, ezek iránt meg-határoztatott, hogy még most ne adattassanak el.

Azokról az *Emigransokról*, a' kik fegyveres kézzel tanáltatván el fogattatnak, meg-határoztatott, hogy 24 órák alatt meg-ítélteikén, meg öletessenek. Hasonló kemény végezés tétetett azokról a' Frantzia szolgálatban volt idegen katonákról is a' kik 1789 töl fogva szöktének el a' Frantziák közzül.

Genevából 13. Okt. — *Kedves Ur!* — A' minden határ nélkül való szabadságnak hejtelen kívánása a' Frantzia Seregnak meg-érkezése alkalmazhatóságával, ezen szabad Köz. Társaságban élő lakosokat is két részekre osztotta; a' honnan némelyek a' lakosok között, le-vetkezvén hazafiúi kötelességet, a' rajtuk lévő ellenségnek önként kívánnyak megnyitni kapuikat, a' midőn a' közönséges békeségnek óltalmazásában fáradhatatlan Magistratus, és nagyobb része a' lakosoknak hazájokért utolsó lehelleteket is örömmel készek felszentelni. Ezen álhatalos buzgoságokat a' napokban irás által is közönségesé tették, a' mellynek summája ez: — „*Genevaiak* vagyunk, tegyük tehát magunkat méltókká ezen névre a' mi hazánk eránt való buzgó szeretet és álhatalosság által, mi valamint sem egyik, sem pedig más részre nem hajlottunk: ugy ezen magunk meghatározását mind eddig szentül, megtartottuk; a' midőn tehát ok nélkül igazságtalanul háborgattatunk, magunkat, kedves Hazánkat óltalmazunk meg rettenhetetlen bátorsággal. Igy a' jó Isten, a' kinek óltalmába helyezettük bizodalunkat, bódog előmenetellel megáldja igyekezetünket, mint a' mi megholt Atyáinkét. Ha a' jelen való veszedelmet, javainknak, és életünknek elvezése által kell elhárítanunk, örömmel, és egész buzgósággal szenteljük fel azt, legyünk egyesek, megtartván szentül esküvésünket legyünk Genevaiak, hogy a' mi túnyaságunk által a' késő maradék előtt is valami gyalázat édes Hazánkra ne háruljon. „ — Hogy pedig ez, nem csak pusztá hang, a' jó hazafiak szájokba megmutatták tselekedeteikkel is, a' honnan az első Syndictől fogva, még a' Papok's Professorok-is, a' kiknek idejek engedi, az utolsó kapuig mind fegyverben vagynak.

A' Frantziák *Sabaudiáknak* nagyobb részét, minden vér-ontás nélkül el foglalván, *Monteskiu* nevű Frantzia Generális Okt. 3-dik napján elérkezett

zett egy szomszéd *Karus* nevű Városba (melly várost Genevától csak éppen egy folyó váloztja-el) elérése után mindjárt a' Magistrátus hozzá Köveket küldött, hogy szándékát tegye nyilván valóvá, a' kik által, ezen három punktumokból álló válofszát küldötte vizsgálza.

1.) Hogy a' Város óltalmazására jött Helvétusokat botsálsák el: minthogy ezen segittségnek elfogadása a' Frantzia Ország, és Geneva közt lévő frigynek megsértődésével van egybe kötve.

2.) Vagy pedig ugyan annyi számból álló Frantziákat a' Városba botsálsanak bé, vagy — 3.) Ha ezen fel-tételek között egyikre sem állanak, a' Várost ostrom alá veti. De hogy a' két elsőbb fel-tételek között egyikre sem állottak, meg-tettzik onnan, hogy, nem hogy el-botsátották volna a' Helvétusokat; hanem inkább több több Helvétusoknak engednek szabad bé-jövetelt, Frantzia pedig egy sem jött még bé a' Városba. A' mi pedig illeti a' Frantzia Ország és Geneva közt lévő frigyet, melyet Frantzia Ország megsértetnek tart lenni, arra a' Magistrátus azt felelte. Hogy Geneva mostan is, valamint a' barátságot, a' békességet, sem egyik, sem pedig más részre való hajlást szentül kívánja megtartani: úgy a' Helvétusokat sem azért hozta-bé; mintha Frantzia Ország ellen az ő segittségek által kívánna hadakozni; hanem látván a' Frantziák ellenséges mozgásait, csak éppen a' maga óltalmazásáért tselekedte, melyre a' Frantziák szolgáltattak előbb alkalmatosságot: mind az által ha a' Várost csak ugyan ostromolni fogják, ebben az esetben kíván elszakadni Frantzia Országtól, és a' Várost a' lakosok utolsó tsepp vérekig óltalmazni fogják, hozzá tévén azt-is, hogy minden Helvétzia Kántonok is, ő velek, mint kedves Frigyeseik éppen ebben a' meghatározásban, és akaratban vagynak, készek lévén egészsz erejekkel elteni állani a' Frantziáknak.

Ezen válaszfát a' Magistrátusnak vévén a' *Genevában* vólt, de már *Karusban Monteskiuval* egyesült Frantzia Követ *Chateauneuf*, hogy a' lakosok sziveiket édesítse, jól tudván a' közöttök lévő egyenetlenséget, ezen értelmű Levelet küldötte *Genevába*: — „Hogy a' Frantziáknak nem tzeljok a' lakosokon kegyetlenkedni; hanem tsak a' Magistrátuson kívánnak bolszjut állani, a' kik magok huzták magokra ezen veszedelmet., — de ezen fenyegetőző Levél által — minthogy mindenek (ki vévén némelyeket) meg győzöttettek igaz lelküségéről, hazájok bóldogságára tzelozó fáradhatatlan munkálkodásáról a' Magistrátusnak — egyebet nem nyert, hanem sokkal több buzgóságot és álhatatóságot öntött mindenekbe, valamint sokkal több Helvétusoknak bé fogadására szolgáltatott alkalmatóságot. — 100-ezer Helvétus talpon van, azokon kívül, a' kik már *Genevába*, és *Geneva* kívül vagynak.

Még eddig hát tsak a' készülétek tétettek, a' veszedelmet minden szempillantás el hozhattya, ha tsak a' Párisban küldetett Követyei a' Köz. Társaságnak békelséget nem hoznak, a' kik minden órán varattatnak haza. — — Más nap, egy lakos, a' ki kívánta vólna szemlélni életében, a' mint maga mi előttünk is sokszor mondotta szomszédunk lévén, azon veszedelmét *Genevának*, hogy egy kő a' málik kövön ne maradna, kétség kívül látván a' jó hazafiak hazájok mellett való buzgóságát, a' Magistrátusnak bölts rendeléseit, kétségbé esvén bolond reménységének bé telyesedése felöll, reggeli 3 óra tájba a' *Rhodanus* folyó vizébe ugordván, a' Közönséges Társaságot magától megszabadította. — — Ezen körülállásokban egélsziz *Helvétziában* olyan rendelés tétetett, melly szerint egy városba tovább 24 óránál egy idegen sem lehet: azért hogy az eleség ne fogyjon az által is.,,

Erdélyből Kolosvárról 21. Oktob. — Ezen hó. napnak 19 dik napja vala az, a' melyen ezen nagy Fejedelemség, három Nemzetekből álló T. Nemes Statutsai August. 21 dik napján kezdet, és mind végig fáradhatatlanul, az Haza és Fejedelem javára intézett Szorgalmatossággal, és bámulásra méltó egyélséggel folytatott edgyütt léteknak, és tanácskozásoknak véget vetettenek, és el oszlottanak. (A' közelebb költ *Hirmondónak* 655 dik oldalán szóló álmos *Epimenides*, azt írja Kolosvárról Oktob. 22 dikén, hogy ott minden órán vége lész az Ország Gyűlésnek. El bomlott már e' jó Koma! 19. dikben.) — Nagy örömeire szolgálta, a' már széllyel oszláni készült Nemes Rendeknek, azon Kegyelmes Királyi Rescriptum, mellyből meg érthették, hogy *Bethlen Pál* Ur ő Ekjának, a' M. Kir. Tábla Praefességébe továbbra is lehető meg maradhatásaért fel küldött alázatos kéréseket kegyelmesen el fogadta, repeső szível hallattok olvastatni azon kegyelmes Királyi válaft is, melly tellyes azon édes Atyai indulatok ki nyilatkoztatásával, mellyek Felséges Urunkat arra inditották, hogy a' N. Székely Nemzet ügyét, kegyelmesen meg vizsgálná, és annak leg-rövidebb úton, és leg-kegyelmesebben lehető meg vigasztalhatására, és a' törvényes, 's Leopoldinum Diploma tartása szerint való állapotba lehető vizsgálta tétethése iránt, minden szükséges Rendeléseket meg tenne, és a' jövő esztendőben esendő Diétán, aztat egészben bé is akarná tellyesíteni. Oly szentek és törvényesek ezen Felséges Fejedelemnek, több hozzánk érkezett Királyi Rendelése is, mellyek az azokat értett, és hallott jó szivü Hazafiakat, a' leg nagyobb szeretetre, és háládatosságra inditották.

Az Ur Leveleibe már többször is említett *Szentpáli Sigmondot* a' fogságból szabadon eresztették a' Tek. Statusok, és az ő dolgában a' közelebb esendő Ország Gyűlésébe tétetik meg a' végső határozás, addig pedig *B. Vesselényi Miklós*, *B. Zéberg*,

két *Szentpáli*, *Gyujtó Sándor*, *Vajna*, és *Füleki* Urak heten két két száz forintig kezelséget vállaltak érte olly formán, hogy akkorra a' bé vádolattottat személyesen elé állitták, abba a' történetbe pedig (mellyet éppen nem reménylenek) ha eltalálna szökni, tehát heten az 1400 forint *Cautiót* haladék nélkül bé-fizetik.

A' F. K. Guberniumnak a' tavalyi Diétán tartott és a' F. Udvarhoz is megküldött *Candidatio* szerint lejendő *Restauratiojért* most is alázatosan és bizodalmason infálnak a' T. Státusok.

Az *Articulusok*, és *Repræsentiációk*, mellyek ezen Diéta alatt készültenek, mind által adattak a *Regius Commissarius* ö *Exjának* hagy a' Fejedelmi' szentség eleibe hivatala szerint megküldje. Ezek között vagyon azon tiszta szível, és háládatos indulattal, 's nagyon érzékeny kifejezésekkel készített *Levele* is a' T. Státusoknak, a' mellyben a' Fels. Udvar előtt való kedves, és érdemes szofzóllójoknak az Erdélyi Nagy Fejedelemség, Udvari fő *Cancellarius*sa, valóságos örállója, és igaz fija — R. Sz. B. Gróf *Telcki* *Sámuel* Ur ö *Exjának* mind a' közelebbi Diétán készített *Articulusok* confirmálásában, mind más egyéb édes Hazánkat illető közönséges és különös dolgokban meg bizonyított egyenlőséget, és hasznos közbejárását köfzenik, és hálálják.

Ama ritka kegyességü, és különös *Virtusokkal* tündöklő tisztes öreg Uri *Alfzönyság*, nem régibe meghalálozott kedves emlékezetü *Holti* Gróf *Bethlen* *Gergely* Ur özvegye, világi életét végezvén, Kedden estve, fáklyák világánál viteték és kísérteték, a' *Kolosvári* belső *Farkas* *Utzai* nagy templomba, a' hol fog addig mulatni, mig utolsó tisztsége illendőképven megadattathatik.

Utolsó jegyzések.

A Toskániai nagy Hertzeti Udvar változhatatlanul meg határozta, hogy a' jelen való Frantzia környülállások között tökéletes *neutralismust* tartson, melly szerint a' Frantziáknak *Florentziában* lévő Követét, *de la Flottét*, máig is a' maga Követi tulajdonságai szerint tartja magánál. Hogy továbbá ezen Udvar minden egyéb tévelygéseket is egészen el kerülhessen, a' *Corfikai* Frantzia Emigránsok' 2 nevezetes fejeinek, *Buffafouconak* és *Gafforionak*, a' kik nem régiben a' leg-főbb *Toskánai* ki kötő helybe 's kereskedő városba *Livornoba* jötenek vala által, innen ezeknek az Uralkodó-szék egyszeriben utat ada, és ezen dolgot a' Frantzia Miniszternek is tudtára adá. Jelentést tévén pedig ezen környül-állásokról a' Frantzia Minister *Párisba* a' *Conventhez*; ettől azonnal olyan parantsolatot véve, hogy a' *Toskánai* Udvarnak ezen vigyázó maga viseletét a' Frantzia Republicának nevében közönje meg, és a' Frantzia Nemzet részéről is hasonló indulatról tégye ezen nagy Hertzegi Udvar bizonyossá. — Midőn mind ezek a' *Florentziai* Udvari Ujjságban ki hirdettének, közönséges tétetett egyzersmind az is, hogy a' midőn *Olofz* országnak minden Státusai, az *Olofz* tenger öblökben meg-jelent Frantzia hajós Sereg által félelemmel borittattanak el, akkor a' *Toskánai* nagy Hertzegségnek Státusai, tökéletes tsendességben és bátorságban élnek.

Ezen 40 vitorlás Frantzia hajós Sereg már Okt. 17-dikén *Corfikának* és *Sárdiniának* partjai körül hajókázott.

A' Frantzia Printzek *Lüttikhben* vagynak. Angliából sok Papok jönnek vissza *Belgiumba*.

A' közelebb múlt *Posta* napon a' *Rostának* szentelt innepet a' *Deres*, azért nem szolgálhatott olvasóinak.

A' 87-dik Kurirhoz tartozó Tóldalék.

Magyar Ország.

A' *Debretzeni* szomorú és itt mondhatni hallatlan történetről, e' következendő bővebb tudósítást vettük közelebbről: — Egy *Jobbdy* nevű, Mester *Uttán* lakó özvegy-gazda-ember, ki megyen a' Vásár előtt való héten, Pénteken, a' Szőlős-ker-tyébe hálni, a' Leányai otthon maradnak, a' kik nagyobb bátorságnak okáért, egy Leány pajtásokat el-hivják magokhoz a' szomszédból háló társnak. Akkor éjtzaka 11 óra tájban, valami gyilkos, (egy é, vagy több? még ki nem sült bizonyosan) réá ront arra a' házra, azon a' jukon, melly a' hijjuból a' pitvarba nyilik, le-ereszkedik a' pitvarba, ennek az ajtaját bé-kötözi, a' házba bé-megy, ott az ablakokat vánkossal bé-rakja, nékik megy a' kik a' házban vóltak, t. i. egy el-adó Leány, és három kisebb Leányok, és minnyájokat irgalmatlan rútul meg kinozza. Az el adó Leánynak a' fején egy néhány sebeket ejt késsel és baltával; a' három kisebbek közzül pedig, egyiknek az órrát le-vágja, másiknak fel-hasítja, — 's mindedgyikeket az iszonyúságig meg-vérezve a' házba hagyja, a' házat rájuk gyújtja, maga pedig a' gyilkos el illant. — A' három kisebb Leányok meg-hóltak, és a' Sokadalom Vasárnapján el-is temették. A' számossan fel-gyülekezett nép előtt, hathatós tanítást tett a' Debretzeni Ekklesiának ujj Prédikátora T. Gál András Ur, e' szomorú alkalmatossághoz képest *Thémának* vévén Sid. XII: 19. *Az Isten meg emészto tűz.* — Az el adó Leány pedig még él, és igen nagy vigyázással vagynak mellette az Orvosok, hogy életben megtarthassák. Már szoll is egyet kettőt okolsan: de

ha többet szoll, ész nélkül szoll. — Ugy beszél-
lik, hogy, mindjárt más nap a' gyilkosság után,
meg fogtak két embert gyanúságból, mivel a' láb-
ra valójok és ingek véres vólt; a' miről ezek nem
tudnak egyebet mondani, hanem hogy akkor vérez-
ték el magokat, mikor a' holt testeket vitték ki
a' házból: holott azok, a' kik azokat a' testeket ki-
vitték, szomszédok és Atyafiak vóltak; a' megfo-
gattatik pedig nem hogy szomszédok, de nem is
abból az uttzából valók.

Békés Vármegyéből 15. Okt. — Meg-mutatta
az el múlt Ország Gyűlése alkalmatosságával a'
közönséges segedelem meg ígérese iránt *Zemplény*
Vármegye a' maga hiveséges készségét, midőn leg-
elsőben irt a' maga ki rendelt Követeinek, hogy
a' *Vármegye* is azon állapotodott-meg, hogy illy ke-
gyelmes Királyának 's Attyának nem tsak az meg
ígért segedelmet örömet meg adja, de hogy még
azon felöll vérét 's mindenét is Királyáért 's Ha-
zája díszéjét fel szentelni kész. Meg-mutatta leg-
közelebb midőn *M. B. Ortzy Josef* Ur ő N. ga mint
fenn nevezett V. gyének Fő-Ispánnya a' meg-ígért
segedelem fel osztatása végett ezen hónapnak 8-dik
napjára közönséges Gyűlést hirdetett, melly napra
számozan meg jelenvén; elsőben a' bé vett szokás
szerint a' leg-közelebb el múlt Gyűlésnek jegyző-
könyve, és egy néhány Felséges parantsolatok és
a' Felséges Hellytartó Tanátsnak némelly Levelei
olvastatván-fel, más nap valami 36 szemellyből
álló Deputátiót méltoztatott ő N. sága ki-nevezni
olly személlyekből, kik mind a' *Vármegyének* fek-
vését és az birtokosoknak jövedelmét alkalmasint
tudták. Azok le-tévén az hitet, dél után munká-
jokhoz fogtak és 12-dikben el-is végezték a' réá-
jok bizatatott munkát. 13 dikban Méltóságos Fő
Ispányunk a' Közönséges Gyűlésén referálta a' mun-
kát, mivel a' *T. Vármegye* kérésére a' Deputátiónak
előll-ülését magára méltoztatott vólt vállalni, melly
munka az egész *Vármegyének* egész meg-elegedésé-
re

re vólt, holott semmi *Conscriptió*, vagy *Fassió* kivitele nem vólt, tsupán tsak szépen való meg-edgyezés, hogy ettől a' jószágtól ennyit, amattól pediglen amannyit lehet ezen ajánlott segedelemre adni, de nem is lehet olly Vármegyében másképpen, a' hol az Vármegye Tisztviselői egy mást úgy értik, úgy szeretik mintha egy Attyának 's Anyának vólnának a' Gyerekei, a' hol a' Vármegye rendei a' Tisztviselőknek hivatalyokat nem irigylük, a' Tisztviselők pediglen egész bizodalommal vannak a' V.gye Rendjeihez, egy mással tanátskoznak, egy mást meg értik, egy vagy más maga hasznát vagy ditsőségét nem vadálja, hanem ölzve vett valókkal a' közönséges jónak 's Urunk szolgálatjának elő mozdítását munkálódják. Így van egész az irigységik *Zemplény* Vármegyének a' dolga.

Antalfa 1792. Oktober' 17-dikén. — Nem kevés örömmel olvasánk az idénn a' *Magyar Kurirnak* 358 dik lapján azt az *Debretzenben* költ Hiradást, melly szerint azzal biztattatik a' Közönség, hogy a' *Debretzeni Collegiumnak* ótska Systemája meg fog változni, — minden el töröltethető hibák meg jobbittatnak, — a' régiek el múlnak, és mindenek meg ujjulnak. Mennyire ment légyen avagy tsak ez ideig-is *Mæcencásaink* fáradhatatlan szorgalmatofsága, a' Tudományok említett Mühellyének jobb rendbe való szedésében, 's meg ujjításában: kívántam azt ez által a' *Magyar Kurirnak* tudára adni; — minekutánna hiteles *Correspondenseim* által, arról tudósittattam vólna. — A' mi a' Tudományokat illeti: most már azok sokkal nagyobb szorgalmatofsággal tanittatnak, mint a' minapi időkben. A' T. Profefzor Urak, ujj nyomtattatott Törvényeknek vagynak alájok vettette, mellyektől tsak egy köröm szélefségnyire sem szabad el távozniok. A' *Dicválásnak* vég képpen nyaka szegett. Bizonyos kézi-könyvek (*Manualisok*) vétettek fel, minden Tudományokban, mellyeket el olvasni, — rövideden, de fontosan magyarázni tartoznak a' Tanítók: a' halgató Ifjúság pedig fel.

feljegyezhet némelly szükséges dolgokat; de szóról szóra mind le firkálni azt, a' mit a' Tanítók mondanak, — már ma tellyességgel nem módi. Sok Kontz, sőt Kötés papirossak bé irattak itt hajdan a' töméntelen Diktálások után; — a' miből olztán a' papiross malmokra, 's a' papirossal kereskedőkre nem kevés haszon hárúlt. Már ez után tsökkeni fog a' papirossal való kereskedés Debretzenben!! — Az Ekklesiái Historiában, kézi könyve a' tanuló Ifjuságnak, — *Schröckh*; és ezt ugy tudja mint a' tiz újját. A' Theológiára pedig itt is az a' *Stosch* forog kézben, a' mellyet az *Oderai Frankfurtban*, 's más nevezetes Német Országi Univerzitásban tanulnak a' Német Déákok. És, hogy ezért a' külföldön nyomtatott kézi-könyvért pénz, ki ne mennyen a' Hazából; 's a' Déákság-is annál jutalmasabban szert tehessen réá: ugy irják, hogy itthon fogna az ki nyomtattatni, 's olyan óltson árultatni, minél már óltsobban nem lehet. Más tudományokban mitsoda könyvek vétettek-fel? már azt, jut eszemben, hogy olvastam a' minapában a' *Magyar Kurirban*. A' mellyek ez után fognak fel-vétetődni: ez után fogjuk meg-tudni. Mert még, sem a' *Physica* és *Mathesis*, sem a' *Napkeleti nyelvek*' tanítására, nitsenek bizonyos Professzorok. Rebesgetik némellyek, hogy az *Ásiai nyelvek*' tanítására, *Váradi Prédikátor T. Szaklányi Ur* fogott volna hivattatni: de, ajánlotta é magát, vagy nem? egy *Correspondensem* sem írja bizonyosan. A' Természeti dolgokat, ki addja az Ifjuságnak tudtára? még e' sem bizonyos: de, telyes reméységgel vagyunk, hogy e' végett is gondoskodnak az érdeemes Pátronusok. Annyival-is inkább, hogy a' Természeti tudomány tanítása, — (mert az igazat csak ki kell irni) — nem a' leg jobbik lábbon állott eddig ebben a' Collegiumban: holott pedig ez a' Természeti tudomány, ennek a' Századnak leg-gyönyörködtetőbb tsemegéje, sőt, leg hasznosabb elevele. Hogy a' régi Tudós nyelveken kívül, az ujj, élő tudós nyelvek-is fognának tanítatni

tatni: olvasám némelly Levelekben. Egy szóval, állhatarosan hiszszük, hogy ez a' musák Oskolája, a' Tudományok' tanítására nézve, a' tökéletességnek arra a' grádusára fog emeltetni, a' sokat tapasztalt, 's nagy érdemű Kurátorok' gondossága által: a' mellyre eddig-is fel-emeltethetett vala; — ha bizonyos akadályok megengedték volna. — A' mi az Ifjúság elébe adott *Erköltsi Törvényeket* nézi: most már azok sokkal kevesebbek, mint a' régiek; sokkal könnyebbek a' megtartásra, mint a' régiek; és sokkal inkább meg egyeznek az emberiséggel, mint a' régiek. — Az az Ország szerte hires Harang, a' fertelmes *Tzula*, mellynek a' Hangjánál szoktak vala, a' már valahára el múlt vastag időkben, meg-botoztatni némelly szegény legények: — örökös halgatásra jutott. Bártsak!! ki eshetne az a' nap az idők sorából, mellyen az meg szóllalt leg elsőben. — Ez előtt pénzre birságolták a' Déákat holmi aprólékos dolgokért; p. o. egy pipa *Kengyeli, Tisi*, vagy más féle dohánynak, hat erőss krajtzár vólt a' dijja, minthogy pipázni tellyességgel nem vólt szabad. Tsak egy Héten-is sokra ment ez a' pipa Taxa, mivel 300 Déákok közzül, felesleg ki vállalkoznak a' kik pipáznak; 's a' kik osztán, ha a' pipázáson rajta kapattak, kéntelenek vóltak az említett *Birság pénzt* meg-fizetni, vagy akarták vagy nem. Azonban, hova lett osztán a' bé szedett *Birság-pénz* (Multa)? — már azt nem tudom, ha tudom é, vagy nem? A' mostani Törvények szerint pedig, egy pénz fizetése nélkül, szabadon, mind az által móddjával pipázhat az, a' ki füstöléssel szeret a' levegő égnek áldozni. — Ez előtt egy Héten tsak két izben, u. m. Szeredán és Szombaton dél után vala szabad az Ifjúságnak ki hágni a' Collegium küszöbén maga meg-ujjítása végett, a' ki pedig külömben tselekedés, törvényben idéztetvén, egy legénnyel örökre le gráditsoztatott. Most már minden nap szabad ki menni a' Városra, vagy a' *Debretzeni Práterbe* (Nagy erdőnek hívják), tsak

hoggy

hogy osztán akkorára minden vizsza mennyen a'
 Collégiumba, mikor a' *Takaródzót* el-vonnyák. —
 Nyakra-valót télben sem vala szabad a' múlt idők-
 ben viselni: mintha már azzal szebb vólna a' Nyak
 hogy meztelen, mint ha az embernek a' nyakát
 meg se tsiphetné a' dér; 's mintha azt kevésbe kel-
 lene a' hideg ellen óltalmazni, mint a' testnek
 egyéb tagjaira. A' későbbi időkben osztán, látták,
 hogy bizony tsak díztelen a' puzta Nyak! és vet-
 ték észre, hogy haszon azt melegen tartani: mely-
 re nézve meg-is engedődött, hogy viselleyen a' ki-
 nek tettik nyakra-valót, de fejér légyen az. A'
 mostani ujj törvények pedig, nem tiltyák a' feke-
 tét is, minthogy nintsen miért? — A' mi a' tete-
 mes bünöket nézi: azoknak a' büntetések, ha ter-
 hesek is, de, a' mint irám, az emberiséggel meg-
 egyeznek. Ha valaki nagyot vét, néhány legén-
 nyel lejjebb teszik; — vagy a' Collegiumból bizo-
 nyos napokig ki nem eresztik; — vagy a' Sátoros
 Innep napokat otthon üli meg, 's így osztán pénz-
 alá nem mehet 's a' t. Kávé-házba menni nem sza-
 bad: minthogy a' Kávé nem Déáknak való ital.
 Német ruhát sem szabad viselni: mivel a' Német
 mondir nem illeti-meg a' Magyar Déákat. — Egy
 szóval, az *Erköltsi Törvények* a' mái időnek izlése
 szerint rendeltettek. Bóldog maradék!! örülök ál-
 lapotodon, hogy ily okos Törvények adattak előd-
 be a' meg tartásra!

Tudósítás.

Ezen folyó esztendőben Jan. 5 dik napján egy
 Tudósítást botsátottam vólt ki ilyen titulus alatt:
Broughtonnak a' Religióról való Historia Lexicon,
 a' mellyben, a' Világ kezdetétől fogva a' mái időig,
 a' Pogányoknak, Zsidóknak, Keresztényeknek, Ma-
 humedánusoknak, Turománnyok, Isteni tiszteletek, Ce-
 remoniájik, Szokásaik, Hellyeik, Személlyeik, Irá-
 saik, azoknak történeteikkel együtt a' leg-jobb Irók-
 ból elő adattatnak. Magyar nyelvre fordította és sok
 eredeti

eredeti *Articulusoknak meg-bővítésekkel, sok újjaknak hozzá adásokkal, a' Szent és Világi, régi és új Historiáknak és könyveknek meg-értésekre ki-botsátotta* Mindszenti Sámuel, a' *Rev. Komáromi Evang. Ref. Ekklesiának Prédikátora*, *R. Komáromban* *Wéber Simon Péter* betűjével. 1792. in 8vo maj. A' munka az *Articulusokban* az *A. B. C.* rende szerint megyen: a' *Paginák* két *Columnára* vagynak osztva, a' nyomtatás mind a' papirosra, mind az ujj betűkre nézve igen tsinos.

Először ezen munkát két darabban akartam kiadni, úgy hogy mindenik darab 60 árkusból álljon: az 1 ső darabra két R. forint fizetést kértem. De látván hogy a' munka három darabban alkalmasabb lesz; azt ugyan annyira osztottam. Mindenik darab áll 40 árkusból. Ezen osztás szerint már mindenik darabnak árra 1 R. forint 20 krajtzár. Iró papirosra 1 R. forint, 40 kr. — A' kik tehát már az 1 ső darabra 2 R. forintot előre fizettek; azok a' 2. darabra tsak 40 krt, iró papirosra pedig 50 krt. méltóztassanak előre fizetni. — Minthogy pedig úgy igyekezem, hogy a' 2. darab a' jövő József napi, a' 3 dik darab pedig a' Medardusi Pesti vásárra készen légyen: hogy az előre fizető Uraknak kétszer egymás után hamar ne alkalmatlankodjam, a' kiknek tettik, méltóztassanak mind a' két darabra együtt az alább nevezett helyeken és Uraknál előre fizetni. — A' kik eddig az 1 ső darabra nem prænumeráltak ugyan, de most a' 2. és 3 dik darabra akarnak prænumerálni, azoknak is az 1 ső darab azon az árron adódik, a' mellyen azoknak, a' kik eddig prænumeráltak. — A' kik ezen munkát külömben megakarják szerezni: azok az 1 ső darabot 1 R. forint és 35 kr. ért addig is, míg a' nevezetesebb helyekre le szállithatnám, *Posonyi és Komáromi Typographus Wéber Urnál* Pesten a' *Hatvani kapun* kívül, jobb kézre a' kerékjártó *Felner házánál*, és *Komáromban* meg-találhatják. A' kik számos exemplárokat akarnak venni: azoknak minden tízre egy

exemplár adódik ingyen. — Az előre fizetett pénznek felvétele és hozzám küldése végett újra alázatosan kérettetnek. — Debretzen M. Dr. és Prof. T. Milecz Josef. Győr Könyvkötő Müller Ferentz. Kis Harsány, T. Vetsei István Préd. Istvánd T. Budai István Préd. Kalsán Miháli Kováts István Préd. Késmárk Profels. Potkonitzki. Ketskemét Prof. Farkas János. Kolosvár Prof. T. Szathmári Pap Mihály. Nagy Körös T. Kováts Josef Préd. Kőszeg T. P. Szalai Gábor Piár. Léva Concip. Lovas László. Losontz, T. Farkas István Prof. Lötse T. Bardasi János Assels. és Direktor. Szalk Sz. Márton T. Sziládi Péter Préd. Miskóltz T. Komjati Abrahám Prof. Pápa, T. Marton István Prof. Sáros Patak. T. Szombati János Profels. Sopron. T. Raits Péter Prof. Szathmár Med. Dr. Földi János. Pest. Med. Dr. Szombathy Josef. Sziget. T. Gáti István Préd. Nagy Várad. T. Szaklányi Sigmond Préd. Veszprém Fejér János. Ungvár. Iskola Direktor T. Fekete Imre Ur. Dioszeg T. Fazékas István Préd. Pax. T. Sz. Miklósi Nagy János. Nagy Abony. T. Szalai Mihály. Török Sz. Miklós. T. Tót Ferentz Préd. Moháts T. Szentepál Préd. Rima Szombat. Compact. Ferentzi. Hóld-Mező-Vásárhely. T. Kis András Préd. Bal. Füred T. Szép Gergely Préd. Urak.

Broughton ki-szabadulván a' Sajtó alóll: azonnal *Landvocdt* Dictionáriumának ki-adásához fogok. Jan. 5. napján 1792. költ Tudósításomban kérttem vólt Hazámfiait, hogy a' kik a' Magyar Nemzetben, vagy önnön familiájokban élt és élő, akár mely dologért emlékezetre méltó személieknek életüket le-irva hozzám méltóztatnak küldeni, azokat a' nevezett Lexiconba bé-iktatom. Most is ugyan erre emlékeztem és kérem Hazámfiait. — *Rév. Komáromban. 26. Okt. — Mindszenti Sámuel.*